

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 6 април 2022 г.
(OR. fr, en)

7937/22

Междуинституционално досие:
2022/0008(NLE)

EDUC 126
RECH 176
SOC 216
DIGIT 78
ENV 324

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
№ предх. док.:	6986/22
Относно:	Препоръка на Съвета относно изграждане на мостове за ефективно европейско сътрудничество в областта на висшето образование

Приложено се изпраща на делегациите посочената по-горе препоръка на Съвета, която беше приета от Съвета по образование, младеж, култура и спорт на заседанието му от 4—5 април 2022 г.

**Препоръка на Съвета относно изграждане на мостове за ефективно европейско
сътрудничество в областта на висшето образование**

(Текст от значение за ЕИО)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 165 и 166 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

1. По-задълбоченото и по-ефективно транснационално сътрудничество в сектора на висшето образование в цяла Европа е от решаващо значение за поддържането на ценностите, идентичността и демокрацията на Съюза, за укрепването на европейското общество и икономика и за изграждането на устойчиво бъдеще. Силните взаимосвързани висши училища са важен инструмент за справяне с предизвикателствата, свързани с екологичния и цифровия преход и застаряването на населението, както и с други ключови социално-икономически предизвикателства, чрез обмен на знания и съвместно изготвяне на иновативни решения. Те могат също така да подсилят капацитета на Европа да стимулира основана на технологиите конкурентоспособност.

2. Изграждането на мостове, позволяващи на висшите училища да развиват по-задълбочено, трайно и ефективно транснационално сътрудничество на институционално равнище, е важен инструмент за взаимното укрепване на висшите училища и за това студентите, учещите се през целия живот, изследователите и персоналът да бъдат подготвени за глобалното бъдеще. Висшите училища в цяла Европа се приспособяват към скоростните темпове, с които светът се изменя, чрез бързо променящи се дисциплини и учебна среда, като например такива, свързани с двойния екологичен и цифров преход. Това изисква нови начини на мислене, нови подходи и нови структури за сътрудничество и мобилност (с физическата мобилност като основна форма) на студенти, служители и изследователи между различните дисциплини и отвъд границите. Тази нова и подхранвана от цифровия преход реалност ще доведе до създаването на нов привлекателен спектър на образованието и нови формати и възможности за осъществяване лично или онлайн на транснационално сътрудничество и мобилност за всички учещи, включително за хора с по-малко възможности или намиращи се в отдалечени райони, като например най-отдалечените региони, и ще насърчава разнообразието от представители на академичната общност, изследователи и професионален персонал.
3. Засиленото сътрудничество в рамките на целия ЕС между различните висши училища, включително университетите, изследователските университети, университетските колежи, университетите за приложни науки, институциите за висше професионално образование и обучение и висшите училища по изкуствата, е ключов основополагащ принцип, който е присъщ на европейското пространство за образование и европейското научноизследователско пространство. По-задълбоченото транснационално сътрудничество между различни и допълващи се институции в цяла Европа спомага за осигуряването на справедлив достъп до висококачествено и приобщаващо образование, обучение и извършване на научни изследвания, насърчава създаването и разпространението на знания, улеснява споделянето на капацитет и инфраструктура и допринася за жизнеспособността на съответните региони и общности, като помага за преодоляване на неравнопоставеността и географските различия. То може също така да насърчи включването в научноизследователските, иновационните и промишлените екосистеми. Наред с това транснационалното сътрудничество допринася за отключването на пълния потенциал на сектора на висшето образование в ролята му на насърчаващо знанията, компетентностите и уменията средство, като например по отношение на двойния екологичен и цифров преход, както и за изпълнението на Европейския стълб на социалните права.

4. В съобщението на Комисията относно постигането на европейското пространство за образование до 2025 г.¹ се отправя призив за безпроблемно и амбициозно транснационално сътрудничество, за улеснено предоставяне на съвместни академични степени и за проучване на възможността за установяване на правен статут за алианси, като например по инициативата „Европейски университети“. В резолюцията на Съвета относно стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението с оглед на европейското пространство за образование и отвъд него (2021—2030 г.)² се насърчава по-задълбоченото сътрудничество, обединяването на знания и ресурси и създаването на повече възможности за мобилност за студентите, представителите на академичната общност и изследователите, включително чрез пълното разгръщане на инициативата „Европейски университети“ и на инициативата за европейска студентска карта. В заключенията си относно инициативата „Европейски университети“ – хвърляне на мост между висшето образование, научните изследвания, иновациите и обществото: проправяне на пътя за ново измерение в европейското висше образование³ Съветът приканва държавите членки да премахнат пречките пред въвеждането на по-съвместими системи за висше образование и да проучат възможността за прилагане на съвместни европейски академични степени. В заключенията си „Задълбочаване на европейското научноизследователско пространство: гарантиране на привлекателни и устойчиви кариери и условия на труд на изследователите и реализиране на движението на мозъци“⁴ Съветът призова Комисията да подкрепи държавите членки при планирането на мерки на политиката за гладко и амбициозно транснационално сътрудничество между висшите училища в Европа, по-специално в областта на академичните и изследователските кариери. В съобщението на Комисията относно ново ЕНП за научни изследвания и иновации⁵ и Пакт за научни изследвания и иновации в Европа⁶ се призовава за по-задълбочено сътрудничество и се признава потенциалът на инициативи като инициативата „Европейски университети“ за трансформация на висшето образование. В Европейската програма за умения⁷ също се отправя призив за отстраняване на пречките пред ефективното и по-задълбочено транснационално сътрудничество.

---

1 COM(2020) 625 final.

2 ОВ С 66, 26.2.2021 г., стр. 1.

3 ОВ С 221, 10.6.2021 г., стр. 14.

4 Док. 9138/21.

5 COM(2020) 628 final.

6 Препоръка (ЕС) 2021/2122 на Съвета от 26 ноември 2021 г. относно Пакт за научни изследвания и иновации в Европа (ОВ L 431, 2.12.2021 г., стр. 1.).

7 COM(2020) 274 final.

5. В Римското комюнике на министрите от европейското пространство за висше образование и препоръката на Съвета относно насърчаването на автоматичното взаимно признаване на квалификациите за висше образование и за завършен гимназиален етап на средно образование и квалификациите по обучение и на резултатите от периоди на учене в чужбина⁸ се призовава за насърчаване и улесняване на транснационалното сътрудничество. В резолюцията на Европейския парламент относно европейското пространство за образование: общ холистичен подход⁹ се подчертава необходимостта от повече сътрудничество и се призовава да се използват полезните взаимодействия между европейското пространство за образование, европейското научноизследователско пространство и европейското пространство за висше образование.
6. Съществуващите 41 алианса по инициативата „Европейски университети“, подкрепяни по програмата „Еразъм+“ и допълнително подпомагани по програмата „Хоризонт 2020“ за измерението на научните изследвания и иновациите, както и подобни дълготрайни модели на институционализирано сътрудничество, предоставят полезни поуки, извлечени при изпитването на модели на по-задълбочено транснационално сътрудничество, които надхвърлят съществуващите индивидуални институционални стратегии, управление и екосистеми за сътрудничество. За по-широката общност на висшето образование те са източник на вдъхновение за реформи на системно ниво, като същевременно улесняват по-добрата координация между европейските политики за висше образование и научни изследвания.
7. За целите на настоящата препоръка на Съвета „алианси по инициативата „Европейски университети“ означава алиансите, финансирани по програмата „Еразъм+“ и допълнително подпомагани по програмата „Хоризонт“ за измерението на научните изследвания и иновациите, когато е уместно. „Алианси на висши училища“ се отнася до всички други модели на сътрудничество, като например общностите на знание и иновации. Настоящата препоръка на Съвета цели да улесни транснационалното сътрудничество за всички европейски висши училища, отвъд тези, подкрепяни от инициативата „Европейски университети“.

---

⁸ ОВ С 444, 10.12.2018 г., стр. 1.

⁹ P9_TA(2021)0452.

8. „Алиансите по инициативата „Европейски университети“ допринасят за качеството на транснационалното сътрудничество чрез междуинституционални стратегии, които съчетават ученето и преподаването, научните изследвания, иновациите и трансфера на знания в икономиката и обществото, и способстват за промяна на политиката и обществото.
9. Алиансите във висшето образование биха могли да се ползват на доброволна основа от инструменти за институционализирано сътрудничество, като например възможен правен статут на алианси на висши училища, които им позволяват да споделят, когато е уместно, общи финансови, човешки, цифрови и физически ресурси и услуги, както и да управляват виртуални междууниверситетски кампуси и оперативно съвместими платформи за съвместни цифрови или смесени дейности. За да се задълбочи транснационалното сътрудничество за ефективно осъществяване на двойния екологичен и цифров преход, разработването на интердисциплинарни модули и проектирането на съвместни академични степени въз основа на съвместно създадени европейски критерии, в съответствие с инструментите на процеса от Болоня, трябва да бъдат допълнително улеснени на национално, регионално и институционално равнище. Създаването на условия за гъвкава и приобщаваща мобилност и разширяването на обхвата на инициативата за европейска студентска карта биха могли да увеличат възможностите за учещите, представителите на академичната общност, изследователите и персонала. За да се изгради капацитет и да се постигне набелязаното ниво на амбиция за транснационално сътрудничество, е необходимо достатъчно дългосрочно и постоянно финансиране.

10. За постигането на по-задълбочено сътрудничество между висшите училища е необходимо да бъдат преодолені всеобхватни предизвикателства. Отрицателно въздействие върху безпроблемното въвеждане, външното осигуряване на качеството и акредитацията на съвместни транснационални образователни дейности и програми на всички равнища оказват: различията във външното осигуряване на качеството; неравномерното прилагане на автоматичното взаимно признаване на квалификации и периоди на обучение в чужбина, както и на свързаните ключови ангажименти в рамките на процеса от Болоня, включително различията в структурите на академичните степени; различията в приемането на Европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми; различията в прилагането на Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS); и частичното признаване на виртуалното и смесеното обучение. Решаването на тези проблеми и осигуряването на пълното прилагане на инструментите от процеса от Болоня биха довели до намаляване на административната тежест, улесняване на транснационалното сътрудничество и насърчаване на прилагането на иновативни интердисциплинарни педагогически методи в различните държави.
11. Европейското транснационално сътрудничество на институционално ниво е мощен инструмент за подпомагане и допълнително развитие на трансформацията към отлично представящи се, приобщаващи, конкурентоспособни, устойчиви и привлекателни висши училища, които изпълняват всичките си задачи (образование, научни изследвания, иновации и служба на обществото), с ползи в рамките на сектора на висшето образование и отвъд него, както и за изграждане на Европа на знанието, устойчивостта и демокрацията, и които отразяват европейския ни начин на живот и ценности. Транснационалното сътрудничество трябва да бъде улеснено чрез набор от съгласувани европейски и национални мерки, ефективно прилагане на наличните европейски инициативи, инструменти и средства, като инициативата „Европейски университети“, инструментите от процеса от Болоня или инициативата за европейска студентска карта, както и проучване на възможни нови инструменти. Тези нови инструменти могат да бъдат разработени, като се прилага поэтапен подход на съвместно създаване, позволяващ на висшите училища да изградят мостове и да си сътрудничат по-ефективно отвъд границите, а на системите за висше образование да станат по-сплотени, в полза на цялата общност на висшето образование, носейки стойност за обществото като цяло,

ПРЕПОРЪЧВА НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

При пълно зачитане на принципа на субсидиарност, институционалната автономия и академичната свобода, в съответствие с националните обстоятелства, и в тясно сътрудничество с всички свързани заинтересовани страни:

1. Да предоставят възможност на висшите училища да изследват в процес на съвместно създаване нуждите, ползите, рисковете и осъществимостта във връзка с установяването на инструменти за институционализирано сътрудничество, като възможен правен статут за алианси на висши училища, например инициативата „Европейски университети“, с цел улесняване на по-задълбоченото сътрудничество чрез споделяне на капацитета, свързан с човешките ресурси, техниката, данните, образованието, научните изследвания и иновациите, когато е целесъобразно. Да им позволят да експериментират с различните възможности за по-задълбочено сътрудничество, както и да изпитват на доброволна основа съществуващите европейски инструменти, като например Европейската група за териториално сътрудничество (ЕГТС)¹⁰ или Европейското обединение по икономически интереси (ЕОИИ)¹¹.
2. Да насърчават, когато е целесъобразно, и улесняват висшите училища, ангажирани с осъществяването на транснационално сътрудничество, в предоставянето на съвместни програми и в присъждането на съвместни академични степени, в съответствие с инструментите от процеса от Болоня¹². В този контекст, и като стъпят на резултатите от проучвателните действия, определени в точка 12, да обмислят и улеснят предоставянето на знак за съвместна европейска академична степен. По-късно може да бъде предприета работа за възможна съвместна академична степен на всички равнища, въз основа на съвместно създадени европейски критерии, която да бъде предоставяна на национално, регионално или институционално ниво, в съответствие с националните квалификационни рамки.

---

¹⁰ Регламент (ЕО) № 1082/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. относно Европейската група за териториално сътрудничество (ЕГТС) (ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр. 19).

¹¹ Регламент (ЕИО) № 2137/85 на Съвета от 25 юли 1985 г. относно Европейското обединение по икономически интереси (ЕОИИ) (ОВ L 199, 31.7.1985 г., стр. 1).

¹² Инструментите от процеса от Болоня включват Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS), приложението към дипломите, всеобхватните и националните квалификационни рамки, Европейските стандарти и насоки за осигуряване на качество в областта на висшето образование (ESG), Европейският подход за осигуряване на качеството на съвместните програми, Европейският регистър за осигуряване на качество във висшето образование (EQAR), базата данни за резултатите от външното осигуряване на качество (DEQAR). Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в Европейския регион („Лисабонската конвенция за признаване на квалификациите“) също може да бъде взета предвид.

3. Да дадат възможност на висшите училища за по-нататъшно разработване и прилагане при необходимост на иновативни съвместни транснационални образователни дейности, позволявайки им и насърчавайки ги да изпитват и въвеждат подходящи подходи и мерки във връзка със:
- а) критериите за прием и записване на студенти и учещи през целия живот;
  - б) определянето на езиците на учене и преподаване, при същевременно зачитане на езиковото многообразие, когато е целесъобразно;
  - в) дела на онлайн ученето в цялостното предлагане на образование; дела на студентската мобилност (физическа, виртуална или смесена), заложенa в съвместната образователна дейност; и дела и организирането на стажове, учебни дейности в процеса на работа, ориентирани към предизвикателства и интердисциплинарни подходи;
  - г) включването на гъвкави процеси на учене, като малък по обем учебен опит, който би могъл да доведе до придобиване на микроквалификации¹³, когато е приложимо;
  - д) правилата за даване и прехвърляне на кредити, както и прозрачността при оценяването, в съответствие с Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS) — Ръководство за потребителя, като основа за транснационални съвместни програми, без допълнителни правила или ограничения;

---

¹³ „Въпреки че не се отклоняват от основния принцип на програмите с пълен цикъл за образователна степен и не го подкопават, микроквалификациите биха могли да спомогнат за разширяване на възможностите за учене, за да се обхванат нетрадиционните учащи и търсенето на нови умения на пазара на труда“, Заключение на Съвета относно инициативата „Европейски университети“ — хвърляне на мост между висшето образование, научните изследвания, иновациите и обществото: проправяне на пътя за ново измерение в европейското висше образование (ОВ С 221, 10.6.2021 г., стр. 14.).

- е) използването на информация за външно осигуряване на качеството на европейските програми и/или училища за висше образование съгласно Стандартите и насоките за осигуряване на качество в европейското пространство за висше образование (ESG), включени в базата данни за резултатите от външното осигуряване на качеството (DEQAR) за прилагане на автоматично взаимно признаване¹⁴ за целите на по-нататъшното учене, в сътрудничество с националните информационни центрове за академично признаване (NARIC);
  - ж) допускането, когато е уместно, на признаване на предишно учене и валидиране на неформално и информалното учене въз основа на прозрачни и справедливи изисквания за качество и организирането на подходящо оценяване на учещите, както и присъждане на съответните кредити за такова учене;
  - з) допускането, когато е уместно, на по-голяма гъвкавост при определяне на образеца на техните съвместни академични степени при изпълнението на съвместни транснационални програми.
4. Да подкрепят мобилността, заложената в съвместни транснационални образователни програми:
- а) да подкрепят висшите училища в по-систематичното и гъвкаво залагане на мобилността (физическа, виртуална или смесена) в техните съвместни образователни програми на всички равнища, за да се позволи на по-голям брой студенти, включително учещи с по-малко възможности или намиращи се в отдалечени райони, като например най-отдалечените региони, представители на академичната общност и изследователи да се възползват от динамиката на интегрираното сътрудничество във висшето образование и да се насърчи балансираното движение на таланти;

---

¹⁴ Съгласно Препоръката на Съвета от 26 ноември 2018 г. относно насърчаването на автоматичното взаимно признаване на квалификациите за висше образование и за завършен гимназиален етап на средно образование и квалификациите по обучение и на резултатите от периоди на учене в чужбина (ОВ С 444, 10.12.2018 г., стр. 1.).

- б) да подкрепят цифровизацията в управлението на мобилността в рамките на многостранните партньорства, по-специално стандартизирането и цифровизацията на работните процеси за подписването на многостранни междуинституционални споразумения, включително чрез разширяването на обхвата на инициативата за европейска студентска карта;
  - в) да работят за по-съгласувани подходи за мобилност с учебна цел, когато е уместно, във връзка със системите за прием и записване, системите за оценяване, академичните календари, системите на таксите за обучение, достъпа до и използването на съоръжения на висшите училища през летните/ваканционните месеци.
5. Да допринасят за трайна пряка или непряка финансова подкрепа за задълбочаване на транснационалното институционално сътрудничество във висшето образование, включително за инициативата „Европейски университети“:
- а) да подпомагат участието на всички видове висши училища в такова задълбочено институционално транснационално сътрудничество, когато е уместно;
  - б) да насърчават и развиват сред висшите училища култура на качествено транснационално сътрудничество, като я включват и стимулират в политиката и определянето на приоритети на национално равнище, когато е целесъобразно;
  - в) да мобилизират наличните източници на финансиране на регионално и национално равнище, а също и на равнището на ЕС¹⁵, като вземат предвид различните национални системи за финансиране, за да се осигури по-добро съответствие или допълване при възможност с подкрепата от „Еразъм+“, допълвана чрез полезно взаимодействие от подкрепата от „Хоризонт Европа“, за участието на висши училища в инициативата „Европейски университети“.

---

¹⁵ Като Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд+, Механизма за възстановяване и устойчивост и фонда InvestEU.

6. Да насърчават и защитават основните принципи на институционалната автономия като предпоставка за създаване на общи режими за управление за по-задълбочено транснационално сътрудничество чрез подход „от долу нагоре“. Да дават възможност на висшите училища да вземат независими решения по отношение на вътрешното управление и по финансови, кадрови и академични въпроси, да защитават академичната свобода и активно да ангажират академичния персонал и представителите на студентите в процеса на вземане на решения, свързан с тяхното училище.
7. Да укрепват взаимното доверие чрез външно осигуряване на качеството и акредитация на съвместни образователни програми и други форми на съвместни образователни предложения, разработени от модели на институционално транснационално сътрудничество, включително инициативата „Европейски университети“, в съответствие с Европейските стандарти и насоки (ESG):
- а) да преминат в по-висока степен към използването на институционално базирано външно осигуряване на качеството. Това би могло да подкрепи развитието на истинска институционална култура на качеството, която ще доведе до по-голяма отчетност и съвместимост на системите в цяла Европа, като се основава на инструменти и рамки, които вече съществуват в контекста на европейското пространство за образование, европейското научноизследователско пространство и европейското пространство за висше образование;
  - б) да обмислят възможността за разрешаване на самоакредитация на програми, когато е уместно, въз основа на институционално осигуряване на качеството, за да се подкрепи поемането на индивидуална отговорност от страна на висшите училища;

- в) в държавите, които разчитат на основано на програми външно осигуряване на качеството, да обмислят възможността:
- i) да се осигурят условия за цялостното прилагане на Европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми¹⁶;
  - ii) да се гарантира, че външното оценяване на съвместните транснационални програми може да се извършва от една-единствена агенция, регистрирана в Европейския регистър за осигуряване на качество във висшето образование (EQAR)¹⁷, и че резултатите се приемат автоматично във всички останали засегнати висши образователни системи, без да се добавят допълнителни национални изисквания; и
  - iii) да се гарантира, че повторното акредитиране на съвместни транснационални програми следва правилата, установени в ESG и Европейския подход¹⁸.

---

¹⁶ Подходът, одобрен от министрите от ЕПВО през май 2015 г., има за цел „да премахне важна пречка пред разработването на съвместни програми чрез определяне на стандарти за тези програми, които се основават на договорените инструменти на ЕПВО, без да се прилагат допълнителни национални критерии“.

¹⁷ Съгласно Европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми, ако някои от участващите в сътрудничеството висши училища изискват външно осигуряване на качеството на програмно равнище (напр. акредитацията или оценката на програмите е задължителна), те следва да изберат подходяща агенция за осигуряване на качеството от списъка на агенциите, регистрирани в EQAR. Агенцията ще извърши една-единствена оценка или акредитация на цялата съвместна програма. Резултатът трябва да бъде приет във всички държави от ЕПВО и, в зависимост от националната правна рамка, решението за външно осигуряване на качеството следва да влезе в сила или да бъде признато във всички държави, в които се предлага програмата. EQAR е официалният регистър на националните външни агенции за осигуряване на качеството, които спазват ангажиментите в рамките на процеса от Болоня.

¹⁸ ESG Стандарт 1.10: „Институциите следва периодично да преминават през външното осигуряване на качество в съответствие с ESG“. Европейски подход (9. Периодичност): „Съвместната програма следва периодично, на всеки 6 години, да бъде предмет на преглед, който следва да бъде уреден в публикувано решение“.

8. Да подкрепят, когато е уместно, развитието на висококачествено съвместно виртуално учене, в съответствие с Общия регламент относно защитата на данните, като неразделна част от преподаването, ученето и научните изследвания, с цел насърчаване и улесняване на приобщаващото и ориентирано към студентите транснационално сътрудничество, което допълва взаимодействията лице в лице, и по-специално:
- а) да подкрепят висшите училища в разработването на виртуални и онлайн съвместни модели на международно обучение като неразделна част от смесеното обучение, включително чрез лидерски ангажимент, стратегическо планиране, стабилни и интернационализирани услуги за педагогическо обучение и подкрепа;
  - б) да подкрепят висшите училища в оценяването и признаването в кариерната им оценка на времето, прекарано от представителите на академичната общност в разработване на нови иновативни педагогически методи и нови изследователски практики чрез транснационално сътрудничество, когато е уместно;
  - в) да подкрепят моделите на институционализирано сътрудничество, включително инициативата „Европейски университети“, в усилията им да обединяват експертен опит и ресурси за разработване и прилагане на съвместни цифрови стратегии и споделена оперативна съвместима ИТ инфраструктура, например чрез предоставяне на взаимен достъп до онлайн учебни и изследователски среди, системи за управление на обучението, цифрови библиотеки или платформи за масови отворени онлайн курсове (MOOC), услуги за обучение и подкрепа, безпроблемен достъп до лесни за намиране, достъпни, оперативна съвместими и годни за повторно използване (принципа „FAIR“) данни и други оперативна съвместими услуги;
  - г) да подкрепят изпитването и пилотното въвеждане на решения с отворен код за преодоляване на общи предизвикателства, като по този начин се допринесе за оперативна съвместимост, цифрова готовност, суверенитет на данните и отговорност на системите за висше образование.

9. Да подкрепят висшите училища в разработването на съвместни интердисциплинарни транснационални образователни дейности на всички равнища (програми с кратки цикли, бакалавърска, магистърска и докторска степен):
- а) да правят възможни и да улесняват транснационални ориентирани към предизвикателствата подходи, при които учещи от различни дисциплини, култури и държави си сътрудничат заедно с изследователи, дружества, градове, региони, неправителствени организации и местни общности в намирането на творчески и иновативни решения за справяне с глобалните и общите предизвикателства;
  - б) да насърчават предоставянето на възможности за висококачествено учене през целия живот за всички с цел да се улесни повишаването на квалификацията и преквалификацията, с акцент върху най-търсените области на пазара на труда, като по този начин се допринася за личностното и професионалното развитие.
10. Да насърчават висшите училища да включват учещи, представители на академичната общност, изследователи и персонал в управлението на структурите за транснационално сътрудничество между висшите училища, като същевременно вземат предвид съществуващите демократични елементи на академичното самоуправление, и по-специално:
- а) да насърчават висшите училища да отразяват в управленските си структури все по-разнообразния произход на учещите и служителите, както и различния трудов и образователен опит, в съответствие с принципите на приобщаване и равенство;
  - б) да подкрепят изграждането на капацитет за силно и ефективно лидерство като важен фактор за цялостно институционално транснационално сътрудничество;

- в) да насърчават баланса между половете на всички равнища в управленските структури;
- г) да създават възможности за взаимно обучение с цел насърчаване и подкрепа на инициативи, по които висшите училища могат да споделят опит и да участват във взаимно обучение и обмен на знания.

Препоръчва се държавите членки да изпълнят настоящата препоръка възможно най-скоро. Те се приканват да информират Комисията до *[да се впише дата 12 месеца след приемането от Съвета]* за съответните мерки, които трябва да бъдат предприети на подходящото равнище в подкрепа на целите на настоящата препоръка като съществени стъпки към изграждането на европейското пространство за образование до 2025 г.

ПРИКАНВА КОМИСИЯТА

При пълно зачитане на принципа на субсидиарност, институционалната автономия и академичната свобода, в съответствие с националните обстоятелства, и в тясно сътрудничество с държавите членки и всички свързани заинтересовани страни:

11. Да подкрепи, успоредно с анализа на текущите проучвания и друга подготвителна работа, държавите членки и висшите училища при изпитването на използването на съществуващите европейски инструменти от 2022 г. нататък като стъпка по пътя към улесняването на по-задълбочено, дългосрочно и гъвкаво транснационално сътрудничество и при разглеждането на нуждата от инструменти за институционализирано сътрудничество, като например възможен правен статут за алиансите на висши училища, както и тяхната осъществимост. За да се използват на доброволна основа, тези инструменти следва да улесняват споделянето на капацитет и данни и обмена на персонал, когато е уместно, както и изпълнението на съвместни програми с цел присъждане на съвместни академични степени на равнището на алиансите, включително присъждането на съвместна степен въз основа на съвместно създадени европейски критерии.

Да представя на Съвета, въз основа на резултатите от подготвителната работа и пилотните проекти по програма „Еразъм+“, доклад на всеки етап с оглед на вземането на по-нататъшно решение.

12. Да разгледа в тясно сътрудничество с държавите членки, висшите училища, студентските организации и заинтересованите страни вариантите и необходимите стъпки за въвеждането на евентуална съвместна академична степен въз основа на общ набор от съвместно създадени европейски критерии. Тази академична степен, предоставяна на доброволна основа на национално, регионално или институционално равнище, би могла да удостоверява учебните резултати, постигнати в рамките на транснационално сътрудничество „чрез комбиниране на обучение в различни държави от ЕС“¹⁹, предлагано например в рамките на инициативата „Европейски университети“. Тя следва да може да бъде лесно издавана, съхранявана, споделяна, проверявана и удостоверявана, а също и призната в целия ЕС. За нейна основа ще се използват инструментите от процеса от Болоня и по този начин ще се насърчи тяхното прилагане в държавите членки:
- а) да осъществи на пилотна основа през 2022 г. по програмата „Еразъм+“ разработването и прилагането на европейски критерии за присъждане на знак за съвместна европейска академична степен. Този знак ще бъде издаван като допълнително удостоверение към квалификациите, получавани от студенти, завършили съвместни програми, които са част от контекста на транснационалното сътрудничество между няколко висши училища;
  - б) да представя на Съвета, въз основа на резултатите от тази подготвителна работа, доклад на всеки етап с оглед на вземането на по-нататъшно решение за възможна съвместна академична степен въз основа на съвместно създадени европейски критерии в съответствие с инструментите от процеса от Болоня.

---

¹⁹ Заключение на Европейския съвет от 14 декември 2017 г. (EUCO 19/1/17 REV 1).

13. Да продължи по-нататъшното развитие на инициативата „Европейски университети“, при следване на подхода „от долу нагоре“ чрез програмата „Еразъм +“, на базата на основните резултати от междинния преглед на първите алианси. Да предоставя от 2022 г. трайно финансиране за успешни вече съществуващи алианси по инициативата „Европейски университети“ вследствие на конкурентна и качествена покана за представяне на предложения и да позволи създаването на нови алианси, въз основа на принципите на географски баланс, приобщаване, високо качество и високи постижения. Да изпробва полезните взаимодействия с програмата „Хоризонт Европа“ за измерението, свързано с научните изследвания и иновациите, и евентуално с други програми на ЕС до 2024 г., в рамките на техните правни основания. Да използва междинния преглед на програмите по МФР, за да разгледа начини, създаващи възможности за евентуални иновативни подходи за по-добро съвместно мобилизиране на източници на финансиране от ЕС, чрез използване на възможни полезни взаимодействия с регионални и национални фондове.
14. Да подкрепи, в тясно сътрудничество с държавите членки, разширяването на обхвата на инициативата за европейска студентска карта, по-специално цифровизацията на бизнес процесите, които включват множество титуляри на електронни подписи и обмен на данни, за да се намали административната тежест, свързана с управлението на мобилността и обмена на студенти и персонал, заложен в транснационалните партньорства на висшите училища.

15. Да представи до средата на 2022 г. подробна пътна карта, в която се посочват ключовите етапи и участващите експертни групи, с оглед на съвместното проектиране на новите инструменти с държавите членки и съответните заинтересовани страни. Пътната карта следва да се актуализира редовно.

Комисията се приканва да анализира и оцени напредъка в изпълнението на настоящата препоръка, както и нейното използване в контекста на работата по прилагането на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението към постигането на европейското пространство за образование и отвъд него, чрез съответните съществуващи рамки на Съюза за наблюдение и докладване, в сътрудничество с държавите членки и след консултация със съответните заинтересовани страни, и да докладва на Съвета в рамките на пет години след датата на нейното приемане.

Съставено в Люксембург на [...] година.

За Съвета

Председател
